

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dispvtaones Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Qvibus Vniversa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 9. Solutio argumentorum ex ratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

electionem ad gloriam efficacem, factam esse ante præuisionem operum. Quare sapientius Suar. in opusc. lib. 3. de auxili. cap. 16. num. 8. ait sententiam nostram esse reuerà probabilem, & nihil inuoluere, quod aliqua ex parte ad errorem Pelagii aecedat.

Suarez.

S E C T I O IX.

Solutio argumentorum ex ratione.

132. **C**ontra eandem sententiam Bellarmin. lib. 2. de grat. & libero arbit. cap. 12. opponit has rationes, non ex sola inquit speculatione nostra, sed et ipsius sacrarum literarum, & traditionis Ecclesiasticae fontibus deriuatas.

Primum argumenti Bellarmini contra nostram sententiam.

Prima ratio: Sine fide nemo saluari potest: *Qui enim non crediderit conuincitur*, Marci ultim. Fides autem Dei donum est, quod non omnibus datur, sed iis tantum quibus eam Deus donare uoluerit, Philippens. 1. vers. 29. Igitur soli illi saluamur, quos Deus gratis saluari decreuerit. Atque ita vera est sententia de gratuita prædestinatione diuina.

133.

Respondeo fidem esse donum Dei, quod Deus, quantum est ex se, omnibus dare uult, ut asseruit Apostolus 1. Timoth. 2. vers. 4. non datur tamen omnibus; sed iis quibus non d. est conditio requisita ex parte nostra; sacramentum scilicet, validè applicatum, si loquamur de paruulis: vel consensus diuinae uocationis, si loquamur de adultis. Ac sicut Deus non decreuit dare gloriam efficaciter & absolute, nisi præuisis operibus, vel aliis conditionibus, & bono exitu à uita: ita neque decreuit efficaciter & absolute ulli fidem infundere, nisi præuiso consensu, vel sacramenti applicatione. Quare uoluntas efficax & absoluta, seu fidei danda, seu gloriæ, non est ante præuisionem operum, vel conditionum necessariorum. Dico igitur fidem esse quidem donum Dei: non tamen eiusmodi ut detur sine ulla conditione præuisionis, pendente à nostra libertate: quæ si ponatur, Deus infundit fidem. Secus, non nec uult infundere efficaciter & absolute nisi eam præuisa. Adde scilicet non ita esse donum Dei, ut non cadat sub merito de condigno, si de augmento sermo sit, æquè ac gratiæ augmentum & gloriæ ex Tridentinò sess. 6. cap. 16. & can. 32. Et nihilominus hæc omnia sunt Dei dona, tum ratione uocationis & promissionis gratiæ: tum in radice fidei & gratiæ primæ sanctificantis, in fide sine meritis de condigno, licet non sine præuio consensu in adultis, & in quo merito de congruo: tum denique quia quacunquē ex parte nostra ad ea promerenda ualent de congruo, vel de condigno, non ita sunt bona ipsius iustificati merita, quin sint etiam Dei dona, ut ait Trident. can. cit.

Quomodo fides sit donum Dei.

Respondeo primò perseuerantiam, si proprie sumatur pro statu duraturo in gratia, non esse necessariam, & communem iis omnibus qui saluantur, ut non bene supponit Bellarmin. & non satis efficaciter probat ex uerbis Christi, Matth. 10. Potest enim quis statim atque iustificatus est mori, qui tamen saluabitur citra perseuerantiam proprie dictam. Et affirmare quod saluus erit quisquis perseuerauerit; non est negare non fore saluum eum qui non perseuerauerit, quamuis aliter in gratia Dei mortuus sit. Respondeo secundò, perseuerantiam non ita esse donum Dei, ut ab illo solo pendeat sine ulla nostra cooperatione libera: quemadmodum primæ uocationes dantur nobis absque nostro consensu libero; Deus enim illas in nobis sine nobis operatur: sed omnino quòd perseuerantis pendeat à nostro consensu libero ad obediendum omnibus grauibus Dei mandatis, & ad resistendum constanter omnibus occasionibus mortaliter peccandi. Tertio, dico, ut perseuerantia dicatur donum Dei gratiæ non ex meritis, non esse necessarium ut sit decreta ante præuisionem operum, neque ut detur citra conditiones ex parte perseuerantis. Quemadmodum & fides non primò infunditur adultis citra consensum, quamuis detur citra meritum.

In forma itaque ad argumentum Respondens distinguendo extremam partem minoris propositionis: *Fides non datur nisi iis, quibus eam Deus donare uoluerit*, uoluntate efficaci & absoluta, antecedente præuisionem operis, vel conditionis necessariæ: nego. Cōsequenter ad illius præuisionem, concedo. Et similiter distinguo consequens: *illi soli saluantur, quos Deus gratis saluari decreuerit*, decreto efficaci & absoluto antecedente præuisionem supra dictam, nego. Consequenti, & tamen gratuito, modò supra explicato, concedo. Atque ita uera est sententia de gratuita prædestinatione diuina, non antecedenter efficaci & absoluta, sed consequenter ad præuisionem operum, vel conditionis necessariæ ex parte saluandi. Contra quod nihil faciunt quæ prosequitur Bellarmin. ex Scriptura, ad impugnandam hanc responsionem, quorum solutio facilis est ex dictis tota sectione septima.

Secunda ratio: Sine perseuerantia nemo saluari potest: *Qui enim perseuerauerit usque in finem, hic saluus erit*, Matth. 10. At perseuerantia donum Dei est, quod non datur ex meritis, sed ex gratia. Et quamuis omnes iusti, perseuerare possint si uelint; tamen soli illi perseuerant, qui habent hoc donum perseuerandi usque in finem. Ac proinde salus, & prædestinatio ad salutem, ex uoluntate Dei simpliciter pender.

Respondeo primò perseuerantiam, si proprie sumatur pro statu duraturo in gratia, non esse necessariam, & communem iis omnibus qui saluantur, ut non bene supponit Bellarmin. & non satis efficaciter probat ex uerbis Christi, Matth. 10. Potest enim quis statim atque iustificatus est mori, qui tamen saluabitur citra perseuerantiam proprie dictam. Et affirmare quod saluus erit quisquis perseuerauerit; non est negare non fore saluum eum qui non perseuerauerit, quamuis aliter in gratia Dei mortuus sit. Respondeo secundò, perseuerantiam non ita esse donum Dei, ut ab illo solo pendeat sine ulla nostra cooperatione libera: quemadmodum primæ uocationes dantur nobis absque nostro consensu libero; Deus enim illas in nobis sine nobis operatur: sed omnino quòd perseuerantis pendeat à nostro consensu libero ad obediendum omnibus grauibus Dei mandatis, & ad resistendum constanter omnibus occasionibus mortaliter peccandi. Tertio, dico, ut perseuerantia dicatur donum Dei gratiæ non ex meritis, non esse necessarium ut sit decreta ante præuisionem operum, neque ut detur citra conditiones ex parte perseuerantis. Quemadmodum & fides non primò infunditur adultis citra consensum, quamuis detur citra meritum.

Respondeo quartò, eos qui perseuerant, posse non perseuerare: & eos qui non perseuerant, posse perseuerare: quemadmodum qui

consentunt vocationi, possunt non consentire, ex Trident. sess. 6. cap. 5. & can. 4. & qui non consentiunt, possunt consentire. Est enim de fide dari omnibus iustus potestatem perseverandi, ut ex Concilio Arausicano can. 25. Trident. sess. 6. cap. 13. & aliis multis recte probat Suar. lib. 10. de grat. cap. 3. de facto autem perseverant illi soli, qui vocationi divinae ad perseverandum excitanti consentiunt: & non perseverant, qui non consentiunt, sed libere in peccatum mortale prolabantur. Quare donum perseverantiae pendet aliquo modo ex libero arbitrio, & pluribus testimoniis Augustini, Prosperi, aliorumque Patrum probat Auctor citatus eodem libro cap. 7. Quamquam non nego plus conferri beneficij aliquibus qui perseverant. Ut iis qui confirmantur in gratia; & illis qui specialiter praeruantur a grauioribus peccandi occasionebus, siue morte prius procurata, siue aliter. Inò etiam aliquatenus iis omnibus qui perseverant, ut explicabitur disputatione sequenti num. 57. & seqq. vbi etiam ostendetur Deum quibuldam antecederet multò magis expetiuisse gloriam, licet nulli purae creaturae expetiuerit efficaciter antea prauiisionem.

137 Adde denique licet perseverantia non cadat sub merito de condigno, quod absolute meritum dicitur; ut cum D. Thoma docent communiter Theologi 1. 2. quaest. 114. art. 9. estque de fide, si intelligatur de gratia serie omnium auxiliorum, comprehendendo etiam primam vocationem, & primam iustificacionem: inò etiam illis secluso docet experientia reliquum non cadere sub merito de condigno. Experimur enim viros etiam sanctissimos interdum cadere post multa & eximia merita: quod non fieret, si eorum meritis annexa fuisset infallibiliter perseverantia, tanquam meritis de condigno. Cadere tamen potest sub merito de congruo, & impetrari sanctorum precibus, etiam specialissimum perseverantiae donum, tum nobis, tum aliis: atque etiam providentia extraordinaria in procuranda morte dum est bonus status: ut fert communis Theologorum sententia, Sanctorum exemplis & vsu Ecclesiae confirmata, traditaque speciatim à D. Augustino lib. de bono perseverantiae cap. 6. vbi sic ait: *Hoc donum suppliciter emereri potest: sed cum datum fuerit, amitti contumaciter non potest. Quare voluntas Dei de decreto perseverantiae non est ita gratis, quin meritum quaecunque supponere possit. Ex hoc autem impetrato pendet gloria, & voluntas absoluta gloriae.*

138 In forma igitur Respondeo, transeat Maior, quamvis falsa in rigore: distinguo Minorem. Perseverantia est donum Dei pure gratuitum, & independens à nostra libera cooperatione, aut praedeterminatum antecederet & absolute atque efficaciter citra prauiisionem nostrae cooperationis, nego.

Consequenter ad illam prauiisionem: concedo. Non tamen ad prauiisionem meritum de condigno, sed de congruo tantum post primam vocationem, & auxilium cooperans ad primum consensum. Nam ante haec duo non potuit praecedere vllum meritum de congruo: quia omne meritum de congruo in ordine ad salutem, est opus gratiae. Ante illam autem vocationem, & consensum, non praecessit opus gratiae. Nam opus gratiae supponit primam vocationem. Et primus consensus ad illam libere datus, est primum opus gratiae. Ad consequens Respondeo simili distinctione. Salus & praedestinatio ad salutem pendet simpliciter ex voluntate Dei efficaciter & absolute praedestinante ante prauiisionem cooperationis & consensus: nego. Conditione tantum decernente salutem, si consentiamus & cooperemur: concedo. Eodem enim modo decernit efficaciter salutem, quo decernit efficaciter perseverantiam.

Tertia ratio ducitur, inquit Bellarminus, à paruulorum diuersitate, quorum aliqui rapiuntur statim post baptismum, alij paulò ante baptismum. Quorum priores ad gloriam praedestinantur. Posteriores ad poenam reprobatorum pertinere non dubium est. Nec possunt hic alia merita prauiisa, vlliusue boni vsus liberi arbitrij aut gratiae fingi.

Respondeo, quòd aliqui paruulorum rapiuntur statim post baptismum, alij paulò ante, oriri communiter ex providentia communi, & ordinaria, quam Deus non tenetur mutare passim, propter negligentiam vel malitiam creaturarum. Et Deum quidem velle omnibus adesse & prodesse media & auxilia salutis, quantum est de se: veruntamen paruulos communiter relinquere cum providentia naturali, aut supernaturali ordinaria, permittereque eorum salutem potestati parentum, aliorumque adultorum, quorum libertate pendet vtilitas illis applicentur. Saepeque contingit vtili ex mera malitia vni applicentur, & alteri non. Quae differentia, ut talis, non potuit à Deo antecederet intendi. Ut v.g. si quis è duobus infantibus vnum verè quidem sed sacrilegè baptizet, & in aqua suffocet, alterum sine baptismo interficiat. Dico itaque Deum non praedestinare communiter mortes hominum, siue adultorum, siue infantium, antecederet & absolute: sicut neque natiuitates certo tempore & modo quo fiunt: Alii qui multas vitiosas occasiones & generationes vellent: sed tantum consequenter ad causarum naturalium vel liberarum exigentiam. Quod si aliquando mortem aliquorum procurat extraordinarie, id saepissime facit post preces, & propter illas: adeoque eas praesupponit. Si autem interdum eam procurat ex amore mere gratuito: saltem praesupponit, ante electionem efficacem ad gloriam, bonum statum finalem, ex libertate iustificati aut aliorum pendentem.

139
tertium
argum.

Quòd patet
uulorum
aliqui mori
riantur ante
te baptis-
mum, alij
post, non
probat an-
tecedentem
praedesti-
nationem.

& vnde cunque mors paruuli, aut adulti contingat: non vult illi gloriam absolutè & efficaciter, nisi post præuisum statum finalem bonum. Neque efficaciter & absolutè prædestinat, aut prædeterminat intentionem baptizantis paruulum, vt valde baptizer. Et Deus eundem ab æterno præsciuit quid futurum esset, si causas secundas necessarias ita disponeret, aut liberas sic operari permitteret. Verum neque ita disposuit causas necessarias, neque liberas permittit ita operari, ex decreto efficaci & absoluto saluandi aliquos, & reprobandi alios, antequam ad præuisionem operum aut status finalis: sed voluit vt causa salutis à se posita, & omnibus exposita, prodesse sent omnibus, quantum est de se: paratus tamen permanere oppositum ex negligentia vel malicia creaturarum, quæ nisi impediret, media omnibus prodesse re ipsa, etiam infantibus in vtero morientibus, vt ostendemus disputatione sequenti. Deus enim, qui vult sincere omnes homines saluos fieri 1. Tim. 2. prouidit omnibus media sufficientia ad salutem.

Quarta ratio sumitur ab exemplo Christi, qui caput, & princeps, & exemplar omnium prædestinatorum. Ex quo Bellarminus sic argumentatur: Christus prædestinatus est filius Dei omnino gratis, non propter aliqua opera præuisa: non enim aliqua opera facere potuit homo Christus, vt filius Dei fieret; cum ex illo cœperit esse filius Dei, ex quo cœpit esse homo. Ergo sicut ille homo prædestinatus est esse filius Dei naturalis, nullis præcedentibus meritis: ita nos etiam prædestinamur, vt simus filij Dei per adoptionem, nullis præcedentibus meritis. Prædestinamur enim nos, vt conformes efficiamur imaginis filij Dei Rom. 8.

Respondeo prædestinationem Christi, quoad vnionem hypostaticam gratis omnino factam, conferendam esse (sicut confertur à D. Augustino locis à Bellarmino citatis de prædestinat. Sanctor. cap. 15. & de bono perseuerant. cap. vlt. & de corrept. & grat. cap. 11.) cum nostra, prout nostra est ad primam gratiam, ad quam similiter non præuincunt merita ex parte nostra: non verò prout nostra est ad gloriam. Alioquin concedendum foret Calvinistis, ante gloriam nostram nulla præire merita nostra, quibus illa reddatur: sicut rectè contendit Augustinus ante hypostaticam vnionem non præuincisse merita Christi, quibus vnio redderetur: vnde, infert vnionem illam, & prædestinationem ad illam, fuisse gratuitam. Hoc autem est contra Trident. sess. 6. can. 32. & contra Scripturam locis citatis sect. 3. & contra ipsummet Augustinum ibidem, alibi que sapissime.

Dixi nihil meriti præire primæ gratiæ ex parte nostra: quod non modò verum est de prima gratia vocante seu proueniente, respectu cuiuscunque meriti propriè vel im-

propriè dicti: sed etiam de prima habituali & sanctificante, respectu meriti propriè dicti, seu de condigno. Quæ quæ licet adultis non infundatur, neque efficaciter prædestinetur, nisi præuiso & præuiso consensu ac dispositione aliqua, ex Tridentino sess. 6. cap. 5. 6. & 7. nihil tamen eorum, quæ ipsam præcedunt ex parte nostra, habet rationem meriti de condigno, ad quod præsupponitur gratia sanctificans vt constituitur in statu apto ad merendum, ex eodem Tridentino sessione citata capite 8. & 16.

Quinta ratio sumitur à fine prædestinationis: prædestinatio enim pro fine habet ostensionem diuitiarum gratiæ Dei in vasa misericordiæ, & laudem gloriæ gratiæ suæ, Rom. 9. & 11. Atqui si Deus prædestinaret propter bonum vsum liberi arbitrij gratiæ præuisum, non ostenderet diuitias gratiæ, sed iustitiæ aut æquitatis.

Respondeo prædestinationem ex conditionibus, aut meritis præuisis, non impedire quia Deus prædestinando ostendat simul diuitias gratiæ & iustitiæ. Quænam modum iuxta Tridentinum sess. 6. can. 32. quod bona opera, quibus eam consequimur, nostra fiat merita, non impedit quin sint etiam Dei dona. Gratiæ est quod Deus ad finem illum supernaturalem nos destinet, quod gratis vocet, quod consentientes vocationi adiuuet ad consensum supernaturalem eliciendum, quod Christo inferat consentientes, & per eius influxum ad merendum aptos efficiat, quodque bonis iustorum operibus gloriam æternam promittat. Iustitia verò est quod stet promissis, & operibus in gratia factis à viuus Christi membris vitam æternam, vt promissit, retribuatur, iuxta illud Hebræorum 6. Non est inestis Deus vt obliuiscatur operis vestri boni &c. Et 2. Timoth. 4. Reposta est mihi corona iustitiæ; quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex. Quibus & similibus locis affirmat Scriptura regnum cælorum dari ex iustitia, quamuis etiam deur ex gratia, iuxta illud Rom. 6. vers. 23. Stipendia peccati mors, gratia autem Dei vita æterna.

Sexta ratio: Scriptura refert discretionem electorum à reprobis inter arcana mysteria altissima, & inscrutabilia, vt patet ex epistola ad Romanos, capite vndecimo, O altitudo diuitiarum sapientiæ, & scientiæ Dei! quam in omni comprehensibilia sunt iudicia eius, &c. Atqui si vera esset nostra sententia, nulla hæc esset causa admirationis, nullum eum mysterium. Quia non mirum est, si Deus eos saluare decreuit, quos præuidit bene acturos: & damnare alios, quos præuidit malè victuros. Sicut nemo miratur si videat iudice puniri noxios, liberari innoxios.

Respondeo primò, Scripturam sapissime refundere diuersos exitus hominum in merita vel demerita, Matth. 25. à versu 24.

Prædestinatio nostra quomodo sit cum prædestinatione Christi comparanda.

141.

ad Galat. 6. v. 6. ad Rom. 9. v. 31. & cap. 10. v. 21. & sequentibus.

144. **Quæ causa admirandi in prædestinatione.**
 Respondeo secundò, non obstante electione ex præiis conditionibus vel meritis, adhuc esse permulta quæ ad exclamationes & inscrutabilia Dei iudicia recurrere nos cogant. Quòd enim Deus hunc ordinem rerum, circumstantiarum, & auxiliòrum, in quo quidam, & valde pauci fuerunt reipsa prædestinati, longèque plures reprobat, potius elegerit, quàm quemcùq; alium ex infinitis in quibus præcibet rem longè aliter euenturam, atque adeo eligendo hunc ordinem voluerit iis salutem specialiter quos in eodem ordine præuidit beandos, non alios: quòd etiam prænoscentis Iudæos minime conuertendos per miracula Christi, ea tamen ipsis exhibuerit; & non Tyriis ac Sidoniis, quos conuersum iri sciebat, si fuissent ipsis exhibita: quòd præsciens Adamum peccaturum, & totum genus humanum pessundaturum, si in talibus circumstantiis eum constitueret: Iudæos item à fide casuros, & Gentiles difficile credituros, si Messiam talem mitteret: & nihilominus ita se gesserit, & omnia sub peccato concluderet, & Iudæorum casu Gentiles, licet difficulter ex parte ipsorum, excitauerit: quòd præterea quibusdam specialiora auxilia & extraordinaria destinauerit, non aliis æquè dignis; aut non minus, imò interuam multò magis indignis: hæc, inquam, & similia, causa iustissima sunt, vt miremur, & exclamemus cum Paulo Rom. 11. *O altitudo diuiciarum sapientie & scientie Dei: quam incomprehensibilia sunt iudicia eius!*

145. **Deus specialiter bene uoluit omnibus prædestinatis, etiam antecedenter.**
 Ex quo etiam capite spectata hominum prædestinatio merito in Scripturis dicitur fuisse secundum propositum, & liberam electionem Dei, qui quos uoluit elegerit, vt eos potius quàm alios prædicto modo prædestinaret, eligendo scilicet hanc seriem prælia, in qua præuidit eorum saluationem, non in alia. In eo etiam quoque sunt prædestinati, fuerant dilecti specialiter & antecedenter, præ aliis, quatenus Deus antecedenter, id est, à se elegerit hanc seriem, in qua futurum erat vt saluarentur, si hæc series poneretur; & euentum approbavit per complacentiam: & in eo quòd elegerit media futura congrua, specialiter, beneficiis illis, quibus futura sunt congrua, præ aliis quibus incongrua: antecedenter, inquam, & à se: id est, non data occasione ex parte creature; quæ ipsum mouerit ad sic eligendum. Merito etiam qui ita electi sunt & prædestinati, quæsi forte vocati & prædestinati dicuntur eatenus: quia nimirum quòd Deus hanc seriem elegerit præ alia, ex parte ipsorum fors mera fuit, & diuina uoluntate purè profectum. Tamen si Deo liberè & ex se eligente ab æterno hunc ordinem rerum potius quàm alium, quòd hi potius quàm illi in ea serie fuerint eligendi & efficaciter prædestinandi, non fuerit merè gratuitum, & independens à conditionibus

vel meritis ipsorum: sed ab illis omnino pependerit, vt electio respectu istorum haberet rationem prædestinationis, præ aliis in eadem serie contentis. Ita vt si contrarium euenisset: & contrario etiam prædestinati fuissent, qui sunt reprobi; & reprobi fuissent, qui sunt prædestinati.

146. **Septimum argum.**
 Septima ratio: Si Deus prædestinaret propter bonum vsu liberi arbitrij gratiæ, præuisum, certè in huius prædestinationis executionem prædicatores ad eos omnes dirigeret, quos præuidet bene vsuros Euangelio: atque apud eos omnes signa fieri uellet, quos iis signis conuertendos saluandosque prænoscent. At hoc est contra Scripturam Ezechiel. 3. *si ad populos ignote lingue, &c.* Et Matth. 11. *si in Tyro & Sidone facte essent uirtutes, &c.*

Respondeo, quando dicimus prædestinationem absolutam & efficacem esse ex præuisione meritorum, vel conditionum necessariorum ex parte electorũ, nos id intelligere de præscientia absoluta meritorum aut conditionum, quæ reipsa erunt, & præuidentur esse absolute futuri: non autem, vt putat Bellarm. de scientia conditionata meritorum, quæ nunquam erunt, sed essent, si poneretur aliqua conditio, quæ tamen non ponitur: qualia sunt illa, & quibus sermo est Dezech. 3. & Matth. 11. Quare uero Deus non det omnibus auxilia, quibus uidet bene vsuros, vt Tyriis & Sidoniis; prouenit ex Dei placito, atque etiam vt plurimum ex serie naturali, cui se passim accommodat. Quamquam enim non nego fauores interdum specialiores & extraordinarios; dico tamen Deum in immittendis inspirationibus & uocationibus supernaturalibus, attemperare se communiter cursui naturæ, & circumstantiarum. Non quidem ita vt uocatio supernaturalis exigatur ex natura rei à naturali rerum ordine: sic enim non esset supernaturalis: sed quia cum iuxta ordinem, quem Deus iam seruat, uocatio supernaturalis egat speciebus impressis intellectui, vel obiectis, & similibus naturalibus: Deus pro varia naturalium rerum, aut etiam supernaturalium, naturali exigentia prærequisita, & pro speciebus impressis naturalibus præexistatis, vel obiectis occurrentibus, variè interius mouet. Exempli gratia, post concionantis, etiam l. l. sine, orationem, quæ iudicij vel inferni metum, etiam cum solo Dei concursu generali, audientium animis inculcauerit, ingerit Deus interius inspirationis supernaturalis de iisdem obiectis. Et ita proportionaliter in aliis casibus.

147. **Deus communiter fauorè accommodat cursui rerum.**
 Quòd autè eòmuniter ita fiat, patet primò, quia experimur nos urgeri solere ad còsensum pro similibus occasioibus. Dixi, *communiter*: nam aliquando derepente Deus per se vel per angelos ad aliquid mouet, nullà, quam aduertere possimus, occasione præuia. Patet secundò, quia Deus ad fidei nostræ exercitiũ occultat nobis prouidentiam supernaturalẽ, intertexendo cum naturali, adeò vt sensum

& experientiam penè effugiat. Tertio, quia Scriptura, Concilia, Patres, & Ecclesia, passim nos urgent vocibus externis, concionibus, libris piis, sacris imaginibus, templis, sanctorum reliquiis, & aliis, id genus, ut sensus feriant, etiam naturaliter, & deinde Deus supernaturalia promoueat consequenter.

148. Hinc autem potest satisfieri variis querimoniis: Cur v. g. Deus preueniat hominem dolum antea iustum inspirationibus, cum quibus per scientiam mediam prouidet casurum finaliter, cuius alii possit? Cur hunc peccatorem preueniat cogitatione quæ prouidit conuictendum, non illum. Id enim ad prædictam accommodationem ordinis supernaturalis ad naturalem referri potest. Deus quidem, ut est plus quam verisimile, habet ad manum gratias præuenientes, quibus videt per scientiam mediam obstinatissimos parituros, quas tamen non dat, quia non debet bonum ordinem communis prouidentia, propter malas hominum voluntates, aut negligentiam mutare. Vnde August. lib. 1. ad Simplianum qu. 2. post medium: *Quis audeat dicere, inquit, defuisse Deo modum vocandi, quæ etiam Esu ad eam fidem mentem applicaret, voluntatemque coniungeret, in qua Ia. ob iustificatus est?* Et paulò inferius, de obdurato addit: *Quis dicat modum, quo ei persuaderetur, ut crederet, etiam omnipotenti defuisse?* Verùm hæc gratia sunt extraordinaria, & præter accommodationem illam ordinariam ad naturalem rerum cursum: Neque illis uti necessarium est ad v. e. acque sincere volendam salutem hominibus. Ea verò est malitia & miseria nostra, ut non solum media ordinaria frequentissimè irriter, verùm etiam specialiora, ut in Adamo, Pharaone, Salomone, Iuda, & similibus videre est.

149. Cùm autem de Dei bonitate in negotio salutis sit quam optimè sentiendum, si nihil aliud obtinet, si que postulet amor eximius, quem præfert mori nostris in Elium Isa. 49. vers. 15. Patris in sobolem Luc. 11. v. 11. & sponsi amantissimi erga sponsam Irem. 3. vers. 1. & sequentibus: quemue comparat amor gallinæ erga pullos Matth. 23. v. 2. mulieris drachmam quærentis Luc. 15. v. 8. pastoris optimi erga oves ibidem vers. 4. & Ioan. 10. v. 11. & sequentibus, diligentis agricolæ de vinea suæ cultura admodum solliciti Isa. 5. v. 4. & Matth. 21. vers. 33. existimandum est Deum ex inspirationibus, quas fert accommodatione supra dicta ordinis supernaturalis ad naturalem præuium, nunquam immittere illas, quas per scientiam mediam nouit esse frustrandas, præ aliis, si cætera sint paria: sed potius omnes non frustrandas. Ad eò ut quando non consentimus vocationi, argumentum sit esse nostram negligentiam, aut malitiam, ut neque illis consentiremus inspirationibus, quæ occasionibus præexistentibus accommodatæ forent iuxta prouidentiam supernaturalem ordinariam.

Deus non eligit gratias incongruas, & cæteris paribus.

Deus autem non tenetur propter nostram socordiam, aut malitiam, inuertere illum ordinem prouidentia, & quibuscumque modis possibilibus procurare ut saluemur. Ex quo prouidendi modo sequeretur licentia malè viuendi, negligentia vel tepor studij procurandæ salutis, & alia incommoda quæ superius notauimus.

SECTIO X.

Soluntur alia quedam suaris argumenta.

ADuersus eandem sententiam opponit Suar. lib. 1. de prædest. cap. 8. nu. 40. & sequentibus argumenta quæ sequuntur.

Primum argumentum: Intentio finis præcedit, saltem ratione, electionem mediorum: & intentio efficax præcedit electionem mediorum efficacium, quæ, ut talia, eliguntur. Atqui Deus omnibus & solis prædestinatis elegit media efficaciam, ut talia: ergo prius ratione habuit intentionem efficacem finis.

Respondeo negando Maiorem, quoad secundam illius partem. Deus enim in secundo instanti rationis actum suæ voluntatis non elegit media prædestinatis ut efficacia, sed ut bona & apta de se ad finem consequendum. Ut rectè docent Valex. Herice, & Lessius locis citandis disp. 20. nu. 54. Quòd verò fuerint efficacia, id est, effectum habituræ reipsa, pependit ab euentu & libertate creaturarum: quem euentum Deus quidem præuidit & approbavit, cum eligeret media: sed non elegit quia præuidit habituram, affectu planè determinante ad illam differentiam, & alioqui non electuro nisi videre esse profutura. Sicut ex opposito non elegit reprobis media quia inefficacia, licet hunc euentum præuideret, & permittere decreverit: sed elegit ut bona & idonea ad effectum sortiendum, si ipsi voluissent, optauitque ut sortirentur in omnibus. Neque potest dici oppositum salvo sincero Dei affectu erga ipsorum salutem, ut iam sæpius ostendimus.

Instabis, quia licet in sententia nostra Deus non elegerit reprobis media quia non profutura: elegit tamen scienter & liberè media non profutura reipsa. Et posita illa electione cum tali præscientia, non minus sequitur necessarid eorum damnatio, quam si Deus elegerit, quia non profutura. Et hæc electio est à Deo antecedenter. Ergo sententia nostra, & modus prouidentia quem asserimus erga salutem reproborum, non est illis fauorabilior, quia non melior succedit euentus: neque melius defendit sincerum Dei amorem erga eorum salutem. Quomodo enim voluit sincerè & ex animo saluare illos, quibus elegit media non profutura, scienter & liberè: cum tamen posset æquè facillè eligere alia, quæ videbat esse profutura?